

Stillingsplan for IFIKK 2009-2013

vedtatt av instituttstyret 19.06.2009

1. Utgangspunktet for planen

Prioriteringene som her angis, bygger på arbeid som har vært gjort de siste to årene:

- Stillingsplanen vedtatt i instituttstyret i 2007 for 2007-2011, på bakgrunn av prioriteringsarbeidet gjort i fagmiljøene ved IFIKK
- Den faglige prioriteringsprosessen ved UiO (PFP), ved de beskrivelser og prinsipper som er oppsummert i HF-dokument 2008/1570, vedtatt av FS 15.09.2007
- Faggruppens arbeid høst 2008 og vinter 2009 med faglig profil og stillingsbehov
- Diskusjoner med fagkoordinatorer våren 2009

Stillingsplanen fra 2007 er fulgt opp gjennom 2008. Revisjonen og utvidelsen som nå gjennomføres, knyttes direkte til resultatene av faglige prioriteringer.

2. Ramme for planen

De to avgjørende parametere er forventede avganger og langtidsbudsjett. Den nye finansieringsordningen forventes ikke å føre til sterk omfordeling. Imidlertid ser vi en betydelig realnedgang i rammebudsjettet fra 2008 til 2009. Dermed ligger det ikke an til noen utvidelse av antallet faste vitenskapelig ansatte, men vi vil styrke den forskningsbaserte undervisningen (særlig på PhD og MA-nivå) ved å i tillegg legge inn 4 professor II-stillinger. Om mulig vil synergi effekt mellom fagene eller spesielle forskningsbehov veie tungt i utnevnelserne av disse. I tillegg vil Professor II brukes aktivt for å øke bredden og variasjonen i undervisningstilbudet, særlig i forhold til konkrete målsettinger som økt internasjonalisering, kompensering for skjev kjønnsbalanse, eller utvidet kulturell/etnisk representativitet. Mens to av professor II-stillingene er allokert i planen allerede ut fra nettopp strategiske hensyn, har vi allerede lokalisert behov for flere fra andre fagmiljøer, jf. innspill både fra klassisk og filosofi, og tenker derfor at de to siste stillingene skal kunne bli tildelt i konkurranse ut fra de samme strategiske premissene dersom budsjettet tillater det.

Generelt ønsker vi å gå bredt ut i våre utlysninger for å sikre et stort og internasjonalt søkerfelt. Brede utlysninger anbefales ofte som et redskap til å

sikre større representativitet i ansattegruppen, forutsatt en offensiv utlysning- og tilsettingsprosess. Akkurat hvor brede utlysningene vil være vil variere fra fag til fag ut fra deres behov. Det kan imidlertid legges ytterligere ønsker utover basiskompetansen om at det er ønskelig med kobling til spesielle forsknings- eller undervisningsbehov i utlysningstekstene som kan brukes av søkerkomiteene. I tillegg vil vi legge inn føringer i forhold til forskningsledelse og fagutvikling.

Hvis vi antar avgang ved 68 har instituttet 16,75 avganger i perioden, men med korreksjoner for lønnsøkning og generell kompetanseheving har instituttet et vesentlig mindre handlingsrom. Gitt den store usikkerheten har vi imidlertid valgt kun å tidfeste ansettelser de første to årene, 2010 og 2011. Her har vi prioritert fem utlysninger og to professor II kallelser i disse to årene. Deretter er stillingene listet opp i prioritert rekkefølge. Instituttleder vil imidlertid i løpet av høsten gjennomføre seniorsamtaler som også vil gjøre planleggingen av avganger mer forutsigbar.

3. Overordnede hensyn

i. Avvegningene mellom å sikre bredde og oppnå konsentrasjon i forskningen, er velkjente og viktige. Vi tar det likevel som et klart signal fra PFP at utviklingen av rekrutteringssterke fagmiljøer og spissmiljøer med høy internasjonal standard, skal veie tungt. Samtidig bør det ikke finnes mindre enn to fast vitenskapelige ansatte med forskerkompetanse på hvert fag.

ii. Undervisningsbehovene i faggruppene avhenger selvfølgelig av studenttilstrømming, men ressursbehovet påvirkes også i stor grad av strukturen på undervisningstilbudet. Fordi faggruppene ved IFIKK utgjør egne programmer eller studieretninger, får instituttet et større handlingsrom for utlysning gjennom forenklingen av strukturen på bachelornivå som nå gjennomføres. Det vil likevel være slik at undervisningsporteføljen spiller en vesentlig rolle i stillingsprioriteringene. De sentrale områdene i alle studietilbudene ved IFIKK skal være knyttet opp mot aktiv forskning. Og der hvor etterspørselen er stor, må antallet vitenskapelig ansatte holdes på tilstrekkelig nivå.

iii. Slektskapet mellom de forskjellige fag ved IFIKK burde være bredt, og ett av instituttets sterke forskningsområder, antikken, er forankret i flere faggrupper.

Stillinger knyttet opp mot flere fag (kanskje særlig professor II) kan dermed komme flere faggrupper til gode.

iv. Å levere ex.phil. er en helt spesiell forpliktelse pålagt IFIKK av universitetssamfunnet. Selv om ex.phil. nå er å betrakte som et normalt emne integrert i bachelorstudieforløpet, er det unikt i det at det er obligatorisk. Emnet spiller derfor inn i IFIKKs prioriteringer på en grunnleggende måte, i og med at undervisningsbehovet er koblet direkte mot studentkullene. Ex.phil. må være forankret i et dynamisk fagmiljø som kan sikre høy kvalitet både innholdsmessig og pedagogisk.

4. Faggruppene

i. Filosofi: I HFs oppsummering av PFP, trekkes filosofi frem som særlig forskningssterkt, og CSMN nevnes også spesielt. Generelt god rekruttering på PhD-nivå peker i samme retning. Samtidig er personalsituasjonen nå anstrengt etter mange avganger, og både filosofiprogrammet og ex.phil står overfor store utfordringer når de gjelder å dekke undervisningsbehov. Ikke minst har filosofigruppen de siste årene mistet flere ansatte med forskningsplikt, noe som representerer en vesentlig svekkelse av viktige områder (vitenskapsfilosofi, språkfilosofi, bevisstetsfilosofi). Ut fra disse generelle overveielser legger planen opp til fem utlysninger, hvilket tilsvarer antall avganger i perioden. Dette er imidlertid i underkant av det reelle behovet og allerede problematisk.

Om vi skal bevare og styrke den faglige kvaliteten i filosofimiljøet er det nødvendig å rette opp forholdet mellom stillinger med forskningsplikt og rene undervisningsstillinger uten at dette går utover undervisningssituasjonen på ex.phil (per 2009 er det 12 som har stillinger med førsteplikt, altså ca. 25% forskerstillinger). Instituttet går derfor inn for at de første to stillingene som utlyses må være førstestillinger, selv om behovet på ex.phil skulle tilsi noe annet. I forbindelse med det store og økende behovet for ex.phil.-undervisning, vil alle som ansettes også måtte undervise i dette emnet. Instituttet ønsker imidlertid ikke at behovet for ex.phil-undervisning gjør at programundervisningen i filosofi blir tappet for ressurser. Siden ex.phil er et fellesuniversitært anliggende, ville det ikke være urimelig om instituttet fikk midler fra sentralt hold til å ivareta denne forpliktelsen. I motsatt fall må det vurderes om stillingene utover de to første skal være lektor- eller førstestillinger.

Filosofi har flere og konkurrerende faglige behov; filosofihistorie, etikk, språk- og bevissthetsfilosofi, er alle tradisjonelt sterke områder hvor kapasiteten er redusert. Samtidig er det også et stort behov for å øke antallet kvinnelig vitenskapelig ansatte. I tråd med råd fra faggruppen, velger instituttet derfor først å gå ut med brede utlysninger, som uansett vil dekke vesentlige behov; en i teoretisk, og en i praktisk filosofi. Gitt den store internasjonale og varierte kontaktflaten filosofi besitter i flere av fagområdene, og også det sterke rekrutteringsgrunnlaget som nå finnes i faget, er såpass brede utlysninger en rimelig forutsetning. Samtidig er det et klart behov for å styrke historiedelen av faget, og det anbefales derfor en egen mer spesifisert utlysning her. Det vil også være mulig å spesifisere de senere utlysningene, i etterkant av de første tilsetningen.

ii. Idéhistorie er et sammenbindende fag ved IFIKK, med sterk tilknytning særlig til filosofi og til kunsthistorie, men også til antikk filologi og retorikk, og vil kunne tiltrekke søkere med kompetanse relevant også for andre faggrupper. Etter en periode med svakere studenttall (etter reformen), later det til at studenttilstrømmingen er økende. Studieprogrammet filosofi og idéhistorie vil også bidra til å gjenvinne fagets synlighet, og vil trolig kunne imøtekomme den økende interesse som det ennå ganske nye skolefaget historie og filosofi har frembrakt. Faget har også fått en sterkere relevans for skolen gjennom det nye faget Historie og filosofi.

Selv om faget institusjonelt finnes få steder, er det som forskningsmessig tilnæringsmåte et fag i internasjonal vekst innenfor både historiske og filologiske fag. Det nye tverrfakultære forskningsfeltet KULTRANS er et felt som ikke minst kan sies å ha en idéhistorisk tilnærming. Faget har skapt flere ypperlige rekrutter. Også nasjonalt er faget i vinden, Universitetet i Bergen starter i disse dager en ny mastergrad i idéhistorie.

Idéhistorie får en reduksjon på en ansatt i perioden, og går fra seks til fem ansatte med forskningsplikt (faggruppen har også to lektorer). Også denne faggruppen har mistet flere vitenskapelige ansatte de siste åra. Idéhistorie har lenge vært glimrende på formidling og er som nevnt nå inne i en periode med økende studenttilstrømning. I den kommende perioden ser instituttet det viktig å styrke og løfte frem forskningskulturen og den internasjonale dimensjonen ved idéhistorie. Innenfor planen legger vi derfor opp til en internasjonal professor II-stilling innen det tidlig moderne Europa som muligens også kan inngå i KULTRANS-nettverket. Modernitet er nettopp et tversgående felt IFIKK har trukket frem i forrige tilsetningsplan.

For en fast stilling vil området vitenskapshistorie i bred forstand prioriteres. Dette vil kunne ivareta et viktig undervisningsfelt, og styrke et forskningsområde som har vært viktig både for UiO og for IFIKK, og hvor det i de senere år har blitt gode rekrutteringsmuligheter samtidig som det også vil finnes internasjonale kandidater. Gitt instituttets ønske om å løfte frem idéhistories forskningspotensial vil et sentralt element i en utlysningstekst være evne til fagutvikling og forskningsledelse. Modernitet er som nevnt et tversgående felt IFIKK har trukket frem i forrige tilsetningsplan, hvor idehistorie står sterkt, og hvor rekrutteringsmulighetene er gode. Dersom økonomien gir rom for det, vil også en stilling i dette feltet utlyses i planperioden.

iii. Kunsthistorie er i god utvikling, med høye studietall, og med stor nedslagskraft i fagmiljøer utenfor UiO. Faget fremheves i PFP som et med særlig god undervisning. For å opprettholde og videreutvikle denne styrken, har instituttet allerede ansatt en lektor og to førsteamanuenser i 2009. Fremover vil det særlig være nødvendig å bygge opp under de forskningsmessige styrkepunktene som fagmiljøet har utviklet. Sammensetningen av fagpersonalet pr. i dag viser følgende faglige tyngdepunkter og etablerte kompetanser: Billedkunst på 1800- og 1900- tallet, norsk og nordisk arkitektur og design på 1800 - og 1900-tallet, italiensk kunsthistorie fra senantikken til barokken, og nordisk middelalder. I de senere år har man sett tendenser til en bredere orientering i retning av nyere kunst-, arkitektur- og designteori blant så vel ansatte som studenter. Nyorienteringen inkluderer også et tverrvitenskapelig orientert fokus på medieestetikk og medieteori.

Også på kunsthistorie mener IFIKK at det vil være gunstig å utlyse relativt bredt, for å opprettholde vitenskapelig kompetanse innenfor vesentlige satsings- og undervisningsområder, og samtidig sikre sterke søkere. I faggruppen har norsk visuell kunst med Munch som et definitivt tyngdepunkt allerede gitt forskningmessige resultater. Den eksterne etterspørselen er stor og de internasjonale samarbeidsmulighetene er meget gode; en konkret mulighet allerede under utredning er kallelse av professor Patricia Berman. I *antikkens kunsthistorie* står vi i dag udekket i den faste staben. Med tanke på at dette utgjør et satsningsområde innen instituttet og at instituttet nå har ansvar for antikkprogrammet er det av stor viktighet å få stillingen besatt så fort som mulig. En slik tilsetning vil også bidra til å styrke våre aktiviteter knyttet til instituttene i Roma og Athen. *Renessanse og barokk* er et helt sentralt område innen kunsthistorisk forskning og undervisning som også er knyttet til aktiviteten i Roma og som det er behov for å videreføre etter avgang. Videre er *Kunst og arkitektur 1750-2000* et område som er knyttet til faggruppens større og

bredere forskningsprioriteringer og som også er avhengig av tilsetning for å erstatte kompetanse faget mister ved avgang. Instituttet har også en ambisjon om å styrke de metodiske og teoretiske interessene for *Visuell kultur* som allerede er tilstede i faggruppens forskning og undervisning innenfor alle felt og perioder—dersom det skulle finnes økonomisk grunnlag for dette. Det ville i så fall også gi en bredere plattform for tverrfaglig samarbeid, både innad på IFIKK og i forhold til en rekke fagmiljøer ved UiO og andre steder.

iv. Klassiske språk ble i PFP-prosessen omtalt både som "et spesielt ansvar for UiO" og "spesielt forskningssterkt". Antikken er også definert som et satsningsområde innenfor IFIKK og "Antikkens språk og kultur" er blitt et skolefag i videregående skole. Forskningskompetansen ved seksjonen er godt fordelt på sentrale fagfelt, med tyngdepunkt i antikken. I latin er det spesielt god kompetanse på det lingvistiske feltet, også teoretisk og komparativt og på klassisk romersk lyrikk og edisjonsfilologi; også innenfor nylatin er det de facto kompetanse. I gresk er det spesialkompetanse i papyrologi, og på gresk epos, klassisk retorikk og filosofi. Det er ingen stillinger som er viet middelalder- eller nylatin eller bysantinsk gresk. Det klassiske bør fortsatt være hovedsaken (særlig fordi både UiB og NTNU har andre tyngdepunkter).

Klassiske språk mister i løpet av perioden to årsverk, en lektorstilling i latin og en professor i gresk. Gitt at de klassiske språkene tilbyr intensiv nybegynnerundervisning i språk er det naturlig å fortsette politikken med å anvende universitetslektorer, men som nevnt under de overordnede prinsippene, bør det ikke være mindre enn to fast vitenskapelige ansatte med forskerkompetanse på hvert fag. Gresk er i dag grovt underdimensjonert i forhold til undervisningen. Det er derfor naturlig at den første stillingen som lyses ut blir et lektorat som ivaretar undervisningsbehovene på gresk og med fortrinn til en som også har undervisningskompetanse i latin på innføringsnivå. Deretter ønsker vi å ansette en førstestilling i gresk og en stilling i latin (førstestilling eller lektorat vil avhenge av behovet).

Instituttet ser ikke behov for å ønske seg noen spesialisering når de ovennevnte stillinger skal utlyses. Tvert imot er det også her viktig med brede utlysninger for å få så gode kandidater som mulig. Utover den klassisk-filologiske kjernekompetansen som må ligge i bunn vil vi imidlertid legge vekt på kandidatens bredde – både i forhold til å fungere i forhold til forskningsprofilen på klassisk og i forhold til også å kunne undervise i språkløse emner som inngår i antikkprogrammets portefølje (og representerer en ikke uvesentlig andel av studiepoengproduksjonen på klassisk). På små fag er det i tillegg spesielt viktig å unngå vakanser. Dette vil vi ta hensyn til når det gjelder utlysningstidspunktet. Rekkefølgen på de to siste stillingene vil derfor avhenge av avgangstidspunkt.

5. Særskilte tiltak

For å styrke arbeidsrelevant kompetanse, og dermed rekruttering, ønsker instituttet å utvikle et tilbud til faglig kvalifiserte MA og PhD kandidater, som etter avlagt eksamen (MA) eller i forbindelse med gjennomføringsstipend (PhD), kan få opplæring som seminarledere ved innføringsemner. Erfarne seminarlærere vil her kunne fungere som mentorer og rettleidere, for å sikre kvaliteten både for studenter og adepter. I lys av opprettelsen av fagene filosofi og antikkens språk og kultur i skolen har samtlige IFIKK-fag nå også en skoledimensjon som det er viktig at vi tar på alvor og som vi kan forberede våre kandidater på. Et slikt tiltak som vi her foreslår mener vi kan medvirke til det.

6. Ansettelser 2010-2013¹

Listen over ansettelser i den kommende perioden representerer en klar prioritering av det forskningssterke fagmiljøet på filosofi og antikken som felt. Videre legger den vekt på å løfte frem og styrke forskningen på kunsthistorie og idéhistorie gjennom to professor II kallelser.

Undervisningen er prioritert på klassisk ved at en gresklektor settes først. Når det gjelder ex.phil-undervisning styrkes denne ikke kvantitativt, men kvalitativt i forhold til målet om mer forskningsbasert undervisning gjennom to førstestillinger til filosofi som også skal kunne undervise på ex.phil.

Det kan se ut som om kunsthistorie er det faget som kommer dårligst ut i forhold til kommende avganger. Kunsthistorie har imidlertid akkurat fått tre nyansettelser (siste to på plass høst 2009) og også her ønsker vi som nevnt å styrke forskningskomponenten gjennom en professor II-kallelse.

På grunn av uklarheter rundt avgangstidspunkt har vi utover de første to årene kun laget en prioriteringsliste. Listen gjenspeiler imidlertid viktige strategiske prioriteringer. Det skal derfor vesentlige endringer til for at instituttet skal avvike fra listen.

¹ Betyr utlysning året før.

2010

- 1.aman filosofi: teoretisk filosofi
- 1.aman filosofi: praktisk filosofi
- Prof. II, kunsthistorie: Munch
- Prof. II, idéhistorie: Tidlig moderne Europa

2011

- 1.aman kunsthistorie: Antikkens kunsthistorie
- Lektor gresk
- 1.aman filosofi: filosofihistorie frem til 1700

Etter disse

- 1.aman/lektor filosofi: teoretisk filosofi
- 1.aman kunsthistorie: Kunst og/eller arkitektur 1750 – 2000
- 1. aman. gresk
- 1.aman idehistorie: vitenskapshistorie
- 1.aman/lektor filosofi: praktisk filosofi
- 1.aman eller lektor latin
- 1.aman kunsthistorie: renessanse og barokk
- 1. aman: visuell kultur
- Prof. II
- Prof. II

Ved kutt vil de siste udefinerte prof. II-stillingene være de første som går. For øvrig vil vi følge listen dersom avgangene ikke har endret seg vesentlig, men skyve ansettelsene ut i tid. Vi vil imidlertid særlig på de minste fagfeltene søke å unngå vakanser og dermed prioritere tidlig utlysning av disse. Styret vil også kontinuerlig vurdere ansettelsesbehovet opp mot handlingsrommet.